

Just For Beginners!

Carole Kropscot
Leawood, Kansas

Đây là bài thứ ba và thứ tư trong loạt bài ngắn về nhiếp ảnh, với mục đích hướng dẫn các bạn mới bước chân vào lãnh vực nhiếp ảnh nghệ thuật, và được đăng trong nguyệt san PSA (Photographic Society of America), số tháng 10 và 11/2006.

ĐỊNH NGHĨA ĐỘ NÉT SÂU (DEPTH OF FIELD)

Bao nhiêu phần phía trước và phía sau chủ đề được rõ nét, đó là độ nét sâu. Độ nét sâu càng cao thì phần rõ nét càng nhiều. Độ nét sâu cạn (shallow) chỉ cho chủ đề và rất ít phần còn lại được rõ nét.

Người cầm máy ảnh nhằm (focus) ngay vào một vật hoặc một phần của một vật; ngoài điểm focus đó, tất cả phần còn lại sẽ bị mờ và càng xa điểm focus càng bị mờ hơn.

Bước 1 là quyết định điểm cần phải rõ nét. Bước 2 là quyết định cần có bao nhiêu độ nét sâu để đạt được một bức ảnh như ý muốn. Bước 3 là chỉnh khẩu độ máy ảnh hoặc chọn một ống kính và cự ly thích hợp.

Mắt của chúng ta không phân biệt được chính xác chỗ nào thực sự sắc nét trong một ảnh phong cảnh, nhưng một inch trong cận ảnh của một đóa hoa sẽ dễ dàng cho thấy cánh hoa nào thật sắc nét và cánh hoa nào bị mờ.

Một cách kiểm soát độ nét sâu là chỉnh khẩu độ máy ảnh. Khẩu độ nhỏ như f/16 cho độ nét sâu cao hơn khẩu độ lớn như f/3.5. Một hình chụp với khẩu độ f/16 có nhiều phần rõ nét trước và sau điểm focus. Hình chụp với khẩu độ f/3.5 có độ nét sâu cạn, với một diện tích nhỏ thật sắc nét.

Một cách khác để kiểm soát độ nét sâu là chọn ống kính hoặc cự ly. Ống kính wide angle cho độ nét sâu cao hơn ống kính telephoto. Phong cảnh chụp với ống kính wide angle và khẩu độ nhỏ rõ nét nhiều hơn. Khi được chụp từ cùng một địa điểm nhưng với ống kính telephoto, bức ảnh sẽ để lộ rõ ràng những phần bị mờ, nhất là khi khẩu độ được mở lớn. Chính sự kết hợp giữa khẩu độ và ống kính ảnh hưởng đến độ nét sâu.

Khi chỉnh máy ảnh ở "Portrait Mode", người mới gia nhập ngành nhiếp ảnh nên biết máy ảnh sẽ tự động chọn khẩu độ lớn để có độ nét sâu cạn (xóa mờ tiền cảnh và hậu cảnh). "Landscape Mode" sẽ tự động chỉnh máy ảnh qua khẩu độ nhỏ để có bức ảnh càng rõ nét càng tốt.

ÁNH SÁNG THIÊN NHIÊN (OUTDOOR LIGHTING)

Ánh sáng ảnh hưởng rất nhiều đến vẻ đẹp của một bức ảnh chụp ngoài trời. Hình ảnh sẽ đẹp hơn khi người cầm máy để ý và chọn ánh sáng đúng. Rất khó tạo được một bức ảnh xuất sắc khi ánh sáng không thích hợp. Chúng ta hãy xét qua thời gian trong ngày, thời tiết và loại ánh sáng.

Ánh nắng vào những thời điểm khác nhau trong ngày tạo những hình ảnh có sắc độ khác nhau và cho “cảm xúc” cũng khác nhau. Ánh nắng buổi sáng và chiều cho ánh sáng ấm hơn ánh nắng giữa trưa. Những bức ảnh chụp cùng một cảnh vật (dù là chụp mặt tiền nhà hay chụp qua cửa sổ) vào những lúc khác nhau sẽ cho thấy ảnh hưởng của màu sắc ánh sáng. Những người mới gia nhập ngành nhiếp ảnh thường có khuynh hướng chụp ảnh vào giữa trưa, do vậy ảnh của họ không có ánh sáng ấm.

Thời tiết cũng đóng góp vào vẻ đẹp và cảm xúc của một bức ảnh. Có thể chụp một cảnh vật dưới ánh nắng rồi chờ vài phút cho mây che mặt trời, cho mưa ngừng rơi và cầu vồng xuất hiện, hoặc cho vài tia nắng chiếu xuyên qua những đám mây giông tố. Những buổi sáng sương mù là lúc thuận tiện để chụp được những bức ảnh diễn tả nhiều cảm xúc. Khi bầu trời tẻ nhạt, chẳng có chi tiết gì đóng góp vào bức ảnh thì cách tốt nhất là không đưa bầu trời vào ảnh.

Chủ đề trông như thế nào cũng còn tùy vào loại ánh sáng: trực tiếp, gián tiếp, lan tỏa, ngược hoặc xiên. Ánh sáng trực tiếp tạo tương phản mạnh rõ rệt giữa vùng sáng và tối, với những bóng che đậm đen. Sự tương phản sẽ ít hơn với ánh sáng gián tiếp từ bầu trời u ám hoặc trong bóng râm. Chi tiết bề mặt chủ đề sẽ được phô bày rõ nét với ánh sáng xiên. Ánh sáng ngược tạo bóng đen (silhouette). Có thể dùng chủ đề là một đóa hoa hoặc một người để thực tập rút kinh nghiệm.

Khi không có điều kiện chọn thời điểm hoặc thời tiết thì vẫn có thể chụp được. Nếu đó chỉ là một bức ảnh ghi lại cảnh vật vào lúc đó thì nó vẫn có thể được đưa vào tập ảnh kỷ niệm và đem ra so sánh với những ảnh chụp sau đó dưới điều kiện ánh sáng khác. Khi người mới gia nhập ngành nhiếp ảnh nhận biết được ảnh hưởng của ánh nắng lên màu sắc của cảnh vật ngoài trời thì sẽ có khả năng “bắt được” những hình ảnh hấp dẫn hơn.

Người dịch : Vân Mai

photo by Lê Tân Quý